

Lausuntopyyntö ammatillisen koulutuksen vaativan erityisen tuen selvityksestä

Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoanne liitteenä olevasta ammatillisen koulutuksen vaativan erityisen tuen selvityksestä. Lausuntoa pyydetään erityisesti selvityksessä esitetyistä ehdotuksista.

Tausta

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti syyskuussa 2025 selvityshenkilöt ajalle 1.10.2025-31.8.2026 tekemään selvitystä ammatillisen koulutuksen vaativan erityisen tuen toimivuudesta ja muutostarpeista. Tavoitteena oli arvioida ja tehdä ehdotuksia, miten vaativa erityinen tuki tulisi toteuttaa osana ammatillisen koulutuksen kokonaisuutta, jotta opiskelijoiden tuen tarpeisiin vastattaisiin riittävästi ja tarkoituksenmukaisesti sekä taloudellisesti kestävästi. Selvityksen aineisto koostui tilastoista, vaativan erityisen tuen järjestäjille ja keskeisille sidosryhmille tehdystä haastatteluista ja kuulemisista sekä ammatillisen koulutuksen järjestäjille kohdistetusta kyselystä. Selvitystyön toteutuksen tukena oli ministeriön asettama ohjausryhmä.

Tavoitteet

Ammatillisessa koulutuksessa vaativa erityinen tuki kohdentuu niille, joilla on vaikeita oppimisvaikeuksia taikka vaikea vamma tai sairaus, joiden vuoksi opiskelija tarvitsee yksilöllistä, laaja-alaista ja monipuolista erityistä tukea.

Selvityksessä kuvataan eri lähteistä kootun aineiston perusteella arvio vaativan erityisen tuen nykytilasta ja esitetään kehittämis ehdotuksia vaativan erityisen tuen toteuttamiseen osana ammatillista koulutusta.

Vastausohjeet vastaanottajille

Opetus- ja kulttuuriministeriö varaa teille mahdollisuuden antaa lausuntonne selvityksen ehdotuksista. Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa ministeriölle lausuntonsa. Lausunnon voi antaa suomen tai ruotsin kielellä.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse ministeriön kirjaamoon.

Lausunnon antaakseen vastaajan on rekisteröidyttävä ja kirjauduttava lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Mikäli et halua rekisteröityä palveluun, lausunnon voi lähettää myös sähköpostitse opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamoon (kirjaamo.okm@gov.fi). Lausunnoissa pyydetään käyttämään viitteenä diaarinumeroa VN/27635/2025.

Ministeriöiden, joilla on käytössä VAHVA, on vietävä lausuntonsa VAHVAAan asialle VN/27635/2025.

Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan Hankeikkunassa ja lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan **viimeistään 17.11.2026**.

Valmistelijat

Ylijohtaja Petri Lempinen
Opetusneuvos Anne Ekroth

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa: etunimi.sukunimi@gov.fi

Linkit

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-415-059-0> - Vaativa erityinen tuki ammatillisessa koulutuksessa: Katsaus nykytilaan ja kehittämis ehdotukset

<https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM056:00/2025> - Hankeikkuna

<https://okm.fi/sv/projekt?tunnus=OKM056:00/2025> - Projektsidan

Liitteet:

[OKM_2026_53 Vaativa erityinen tuki ammatillisessa koulutuksessa.pdf](#)

Jakelu:

AEL-Amiedu Oy
Ahlmanin koulun Säätiö sr
Aitoon Emäntäkoulu Oy
Akava Ry
Ammatillisen koulutuksen areena
Ammatillisen koulutuksen talouspäälliköt ry
Ammatilliset erityisoppilaitokset (AMEO-verkosto)
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Ammattiopisto Luovi Oy
Ammattiopisto Spesia Oy
Ammattiosaamisen kehittämissyhistys AMKE ry
AVA-instituutin Kannatusyhdistys ry
Axxell Utbildning Ab
Careeria Oy
Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
Elinkeinoelämän Oppilaitokset EOL ry
Erilaisten oppijoiden liitto ry
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Savon Koulutus Oy
Eurajoen kristillisen opiston kannatusyhdistys r.y.
Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf
Fintraffic Lennonvarmistus Oy, ent. Air Navigation Services Finland Oy
Folkhälsan Utbildning Ab
Fria Kristliga Folkhögskolföreningen FKF rf
Fysikaalinen hoitolaitos Arcus Lumio & Pirttimaa
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
Haapaveden Opiston kannatusyhdistys ry
Harjun Oppimiskeskus Oy
HAUS kehittämiskeskus Oy
Helsingin kaupunki
Helsingin Konservatorion Säätiö sr
Helsinki Business College Oy
Hevosopisto Oy
HUS
Hyria koulutus Oy
Hämeen ammatti-instituutti Oy
Hämeen ammattikorkeakoulu
Itä-Karjalan Kansanopistoseura ry
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä
Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Joensuun kaupunki
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä
Jollas-Opisto Oy
Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia
Jyväskylän kristillisen opiston säätiö sr
Jyväskylän Talouskouluyhdistys r.y.
Järviseudun koulutuskuntayhtymä
Kainuun hyvinvointialue
Kajaanin kaupunki
Kalajoen Kristillisen Opiston Kannatusyhdistys ry
Kanneljärven kansanopiston kannatusyhdistys ry
Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Karstulan Evankelisen Kansanopiston Kannatusyhdistys ry
Kellosepäntaidon Edistämissäätiö sr
Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan Konservatorion Kannatusyhdistys ry
Keski-Pohjanmaan Koulutusyhtymä
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda
Kiinteistöalan Koulutussäätiö sr
Kiipulasäätiö sr
Kirkkopalvelut ry
Kirkon työmarkkinalaitos
Kiteen Evankelisen Kansanopiston kannatusyhdistys ry
Kolmen kampuksen urheiluopisto oy
KONE Hissit Oy
Korpisaaren Säätiö sr
Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä
Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä
Koulutuskuntayhtymä Brahe
Koulutuskuntayhtymä OSAO
Koulutuskuntayhtymä Tavastia
Kouvolan Ammattiopisto Oy
KSAK Oy
Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT
Kuopion konservatorion kannatusyhdistys r.y.
Kuopion Talouskoulun Kannatusyhdistys ry
Kuortaneen Urheiluopistosäätiö sr
Kvarnen Samkommun
Kymenlaakson hyvinvointialue
Laajasalon opiston säätiö sr
Lahden kansanopiston säätiö sr
Lahden Konservatorio Oy
Lapin hyvinvointialue
Live-säätiö sr.
Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä
Luksia Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
Länsirannikon Koulutus Oy WinNova
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Maalariammattikoulun Kannatusyhdistys r.y.

Management Institute of Finland MIF Oy
Marttayhdistysten liitto ry
Mercuria kauppapilaitos Oy
Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus
Meyer Turku Oy
Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry
Opetushallitus
Optima samkommun
Oulun Ammattikorkeakoulu
Oulun kaupunki
Paasikiviopistoyhdistys ry
Palloilu Säätiö sr
Peimarin koulutuskuntayhtymä
Perho Liiketalousopisto Oy
Peräpohjolan Kansanopiston Kannatusyhdistys ry
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Satakunnan kansanopiston kannatusyhdistys ry
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Savon Kansanopistoseura r.y.
Pohjois-Suomen Koulutuskeskussäätiö sr
Pop & Jazz Konservatorion Säätiö sr
Portaanpää ry
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Raahen Porvari- ja Kauppakoulurahasto sr
Raision seudun koulutuskuntayhtymä
Rakennusteollisuuden koulutuskeskus RATEKO
Rastor-instituutti ry
Raudaskylän Kristillinen Opisto r.y.
Rovalan Setlementti ry
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä
Saamelaisalueen koulutuskeskus
Salon seudun koulutuskuntayhtymä
SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder
SASKY koulutuskuntayhtymä
Satakunnan hyvinvointialue
Satakunnan koulutuskuntayhtymä
Savon koulutuskuntayhtymä
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
Sivistystyönantajat ry
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry
Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Diakoniaopisto - SDO Oy
Suomen Ilmailuopisto Oy
Suomen kansallisooppera ja -baletti sr
Suomen Kansanopistoyhdistys ry

Suomen konservatorioliitto ry
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Lukiolaisten Liitto ry
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys ry
Suomen Nuoriso-Opiston Kannatusyhdistys ry
Suomen opinto-ohjaajat SOPO ry
Suomen Opiskelija-Allianssi – OSKU ry
Suomen Oppisopimusosaajat ry
Suomen Rehtorit ry
Suomen Urheiluopiston Kannatusosakeyhtiö
Suomen ympäristöopisto SYKLI Oy
Suomen Yrittäjäopisto Oy
Suomen Yrittäjät ry
Suupohjan koulutus- ja työllisyyskuntayhtymä
Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab
Svenska Österbottens förbund för Utbildning och Kultur
Tampereen Aikuiskoulutussäätiö sr
Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen kaupunki
Tampereen Musiikkiopiston Säätiö sr
Tanhuvaaran Säätiö sr
Terveysten- ja hyvinvoinninlaitos THL
Tohtori Matthias Ingmanin säätiö sr
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Traffica Oy
Turun Aikuiskoulutussäätiö sr
Turun Ammattiopistosäätiö sr
Turun kaupunki
Turun konservatorio Oy
Turun kristillisen opiston säätiö sr
TYA-oppilaitos Oy
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työteho-seura ry
Urheiluopistot ry
Vaasan kaupunki
Valkeakosken seudun koulutuskuntayhtymä
Valkealan Kristillisen Kansanopiston Kannatusyhdistys r.y.
Valteri-koulu
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi ry
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vantaan kaupunki
Varalan Säätiö sr
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä
Äänekosken Ammatillisen Koulutuksen kuntayhtymä

Lausuntopyyntö

Lausuntoa pyydetään selvityksen ehdotuksiin.

Ehdotus 1. Vahvistetaan ammatillisen koulutuksen inklusiivisuutta ja yhdenvertaisuutta

Ehdotus 2. Selkeytetään vaativan erityisen tuen koulutuspolut ja kehitetään Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavasta koulutuksesta (TELMA) itsenäiseen elämään valmentava koulutus

Ehdotus 3. Lisätään vaativan erityisen tuen tutkinto- ja TUVA-koulutusten järjestämislupia

Ehdotus 4. Vahvistetaan ruotsinkielistä vaativan erityisen tuen koulutusta

Ehdotus 5. Luodaan kansallinen toimintamalli oppimisen tuen kehittämiseen, ohjaukseen ja konsultaation tarjoamiseen

Ehdotus 6. Kehitetään vaativan erityisen tuen rahoitusjärjestelmää

Ehdotus 7. Kehitetään viranomaisyhteistyötä nivelvaiheissa ja yhtenäistetään käytännöt eri alueilla

Muut huomiot

Lempinen Petri
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Ekroth Anne
Opetus- ja kulttuuriministeriö